

Anteryon: van vergaarbak naar AI-optiekbedrijf

In 2006 splitste het huidige Anteryon zich af van Philips. Net als alle andere spin-offs van Philips had het bedrijf in de beginjaren moeite om te focussen. Daar kwamen een Chinese overname en het daarbij behorende politieke gedoe bij. Wat ooit in Eindhoven werd gezien als een vergaarbak van projecten voor optiek, een 'winkel van Sinkel' in de woorden van ceo Gert-Jan Bloks, is na een harde leerschool inmiddels een ambitieus optiekbedrijf voor AI.

 PAGINA 22

Van ‘winkel van Sinkel’ naar een optiekbedrijf voor AI

Een Chinese overname en juridisch getouwtrek met Economische Zaken. Techbedrijf Anteryon, dat zich in 2006 afsplitste, heeft een turbulente post-Philips-periode achter de rug. Focus op de zakelijke markt moet de omzet doen vertienvoudigen.

Bert van Dijk
Eindhoven

‘Kijk, dat is nog echt vakmanschap.’ Gert-Jan Bloks, ceo van techbedrijf Anteryon, wijst op een ruimte in de cleanroom in Eindhoven. Hier perfectioneren werknemers handmatig lenzen die uiteindelijk terechtkomen in ASML’s chipmachines, melkmachines of de magazijnrobots van Amazon.

Het is een wereld van verschil met de beginjaren. Toen Anteryon zich in 2006 afsplitste van Philips, was het in Bloks’ woorden een ‘winkel van Sinkel’: een vergaarbak van projecten in optiek waar Philips geen heil meer in zag. ‘Anteryon werd in de “divestment”-bak gezet’, herinnert Bloks zich. Een roemloos einde dreigde voor de afdeling die in de jaren tachtig nog de cruciale lenzen voor de allereerste cd-spelers maakte.

Zoals veel Philips-spin-offs worstelde Anteryon op eigen benen aanvankelijk met de focus. De grootste les kwam van wat Bloks steevast ‘het bekende fruitbedrijf uit Cupertino’ noemt. Anteryon speelde een sleutelrol in de ontwikkeling van de 3D-gezichtsscanners voor de iPhone X van Apple. Ze ontwikkelden een techniek die duizenden onzichtbare puntjes projecteert voor gezichtsherkenning.

Hoewel de technologie volgens Bloks superieur was en Apple een contract tekende, liep Anteryon de miljardenomzet mis. Door productieproblemen bij een door Apple aangewezen partner en een gebrek aan kapitaal om razendsnel op te schalen moest de technologie worden overgedragen aan een concurrent.

Het was een pijnlijk, maar cruciaal leermoment: de consumentenmarkt met veel-eisende bigtechbedrijven was een brug te ver. De focus verschoof definitief naar de zakelijke markt.

Die strategie moet de komende jaren haar vruchten afwerpen, ondersteund door de opkomst van AI, en dan vooral AI die in apparaten zit. AI die direct in apparaten is geïntegreerd, heeft heel veel data nodig uit de fysieke wereld, en daarvoor zijn senso-

ren en camera’s vereist die steeds kleiner en slimmer worden.

Hier speelt Anteryon op in met de door het bedrijf ontwikkelde ‘SIL-technologie’ (*system in lens*). Waar traditionele camera’s soms wel vijftien glazen lenzen nodig hebben, bereikt Anteryon hetzelfde resultaat met slechts twee of drie hybride lenzen van glas en polymeer.

‘Wij kunnen meerdere materialen in één systeem bouwen’, zegt Bloks. ‘Je hebt bij ons systeem geen overgangen meer tussen de lenzen en de tussenliggende laagjes lucht. Wij persen dat allemaal in één systeem. Daardoor kunnen we werken met andere materialen dan alleen glas. Met het voordeel dat we vrijer kunnen ontwerpen. Glas moet je polijsten – dat beperkt devormen.’ Daardoor kunnen ook verschillende functies in de lensjes worden geïntegreerd, zoals filters, diafragma’s en elektronica. ‘Dat kan niet met lenzen van glas.’

POLITIEK MIJNENVELD

Terwijl Anteryon zijn technologie verder ontwikkelde, ontstond er een politiek mijnenveld rond de eigendomsstructuur. In 2019 nam het Chinese Jingfang Optoelectronics samen met de lokale overheid in Suschou Anteryon over voor €43 mln. Toen een deel van de aandelen later door de Chinese overheidspartner, gingen in Den Haag de alarmbellen af. Minister Micky Adriaansens van Economische Zaken (EZ) probeerde de overname met terugwerkende kracht tegen te houden via de Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnamesde (Vifo).

Anteryon spande daarop een rechtszaak aan en won. Maar de politieke druk bleef en Den Haag is de afgelopen jaren steeds strenger gaan kijken naar wie de eigenaren zijn van Nederlandse technologiebedrijven.

Om cruciale klanten als ASML (goed voor 15% tot 20% van de omzet) gerust te stellen volgde een complexe herstructurering. In 2023 zijn de aandelen en het intellectueel eigendom overgeheveld van China naar een entiteit in Singapore. Hoewel er nog Chinese aandeelhouders zijn, ligt de feitelijke controle volgens Bloks nu in Singapore en Amerikaanse handen. ‘Ik heb eigenlijk weinig tot niets meer met China te maken’, stelt de in 2008 aangetreden ceo.

Klanten en overheden hoeven volgens Bloks ook niet bang te zijn voor Nexpe-

Chief executive officer Gert-Jan Bloks in de productiehal van Anteryon in Eindhoven

FOTO: ROB ENGELAAR VOOR HET FD

ria-achtige toestanden. Bij dat chipbedrijf greep EZ eind vorig jaar in nadat er acute zorgen waren gerezen dat de Chinese ceo cruciale productie en kennis wilde verplaatsen naar China.

Ok al houden de Chinese aandeelhouders het economisch eigendom van Anteryon, Bloks ziet dat niet als een risico. ‘Het maken van de lenssystemen is zo gebonden aan de vakspecifieke kennis van mensen hier in Eindhoven, dat kun je niet zomaar kopiëren of verplaatsen. Zelfs in onze board is er niemand die precies weet hoe het gemaakt wordt.’

Maken en assembleren van precisieop-

tiel is nog steeds voor een groot deel vakmanschap, en volgens Bloks moeilijk te automatiseren. ‘Mensen die dertig jaar bij Philips aan een werkbank zaten, hebben zo’n goed fingerspitzengefühl, dat vervang je niet zomaar.’

TRANSFORMATIE

De ambitie voor de komende jaren is enorm: de omzet moet vertienvoudigen vanaf de huidige enkele tientallen miljoenen euro’s.

Anteryon transformeert hiervoor van een componentenmaker naar een systeembouwer. In plaats van een losse lens van enkele tientjes levert het bedrijf straks

complete optische modules van duizenden euro’s.

Een recent groot volumecontract met een Amerikaanse marktleider in industriële 3D-scanners is de eerste stap. De R&D blijft de komende jaren in Eindhoven, terwijl de massaproductie moet gaan plaatsvinden in een nieuwe fabriek in Maleisië. De opening staat gepland voor dit jaar.

Het liefst wil Bloks helemaal los van China komen te staan door nieuwe Europese investeerders aan te trekken. ‘Er zijn meerdere wegen om daar te komen. Daar voeren we gesprekken over, maar ik heb daar uiteraard een andere pet op dan de aandeelhouder.’

Anteryon: feiten en cijfers

Anteryon ontwerpt en produceert hoogwaardige lenzen, lasers en glascomponenten. Het bedrijf is gevestigd in Eindhoven, op de Brainport Industries Campus, en beschikt over een productieruimte van 4000 vierkante meter met 1850 vierkante meter cleanroom. Daar werken circa 180 medewerkers. Ceo is Gert-Jan Bloks, sinds 1 januari 2008.

Anteryon is grotendeels

in handen van aan het aan de beurs van Shanghai genoteerde China Wafer Level CSP (Jingfang Optoelectronics). In 2019 vond de overname plaats, wat jaren later tot discussies met de Nederlandse overheid leidde over nationale veiligheid. De rechter stelde Anteryon in het gelijk en via een herstructurering in Singapore is de huidige grootaandeelhouder Optiz Technology PTE LTD Singapore (sinds 2023). Ook

Beauchamp Beheer BV is een der aandeelhouders.

Exacte cijfers geeft het bedrijf niet, maar naar schatting maakt Anteryon enkele tientallen miljoenen euro’s omzet per jaar.

Als klanten heeft het bedrijf onder andere ASML, Leica, en Lely Industries. De technologie zit onder meer in chipmachines, robotica en 3D-meetapparatuur voor industriële en agrarische toepassingen.